

Mijn column nummer 361

Mest

Tijdens het Jaarcongres 2017 van SIKB werd een plaatje getoond met daarop de verdeling van het aantal varkens over Nederland. Hoe meer varkens zich in een gemeente bevinden, des te blauwer de kleur. Vooral Noord-Brabant sprong eruit, met bijna de helft van de 12,5 miljoen varkens die Nederland telt.

Dit plaatje deed me sterk denken aan de kopergravure die professor Frans de Haan liet zien tijdens een college over bodemverontreiniging in 1974. Koper was destijds een additief in varkensvoer waardoor het vee sneller groeide. Een laboratorium voor grondonderzoek had de opdracht gekregen om alle monsters die daar werden geanalyseerd voor een bemestingsadvies ook op koper te analyseren. Op deze wijze kwamen dezelfde gebieden in beeld als op de eerdere kaart.

De gevolgen van overbemesting zijn overbekend en worden gelukkig niet ontkend. Een teveel aan voedingsstoffen leidt tot afname van de biodiversiteit, eutrofiëring van ons oppervlaktewater en uitspoeling van nitraat naar ons grondwater.

Met de twee plaatjes voor ogen zou je haast denken dat we in krap vijftig jaar niet erg zijn opgeschoten bij het beheersbaar maken van de hoeveelheden mest. Natuurlijk kwam er wetgeving, die later weer moest worden aangepast aan Europese regels. Nog een geluk dat Brussel meekijkt! Een inleider vanuit de provincie Noord-Brabant schetste hoe ingewikkeld het is om op dit gebied veranderingen tot stand te brengen. Boeren hebben het moeilijk, zij zitten gevangen in het bedachte systeem en zijn bezig met de zorgen voor morgen.

Zou het probleem over nog eens vijftig jaar wel zijn opgelost? Zou de hoeveelheid mest dan in balans zijn met de hoeveelheden die we voor bemesting nodig hebben? Zou het slim zijn om niet meer alleen te focussen op de hoeveelheid mest, maar ook op de hoeveelheid veevoer uit import en eigen teelt die mag worden gebruikt? En hoe krijgen we de consument zover dat die meer wil betalen voor zijn karbonaadje, zodat de boer ook met minder varkens genoeg kan verdienen?

Ik ben heel benieuwd op welke wijze het nieuwe kabinet de hoeveelheid mest denkt te gaan beheersen.